

Також слід не забувати, що держава повинна допомагати підприємствам розвиватись та покращувати фінансовий результат. Україна має здійснити такі дії: удосконалити законодавчу базу, кредитну та податкову політику; посилити державну підтримку підприємств; формувати потужний сукупний попит на вітчизняну продукцію.

Список використаних джерел

1. Мельникова А. О., Штефан Л.І. Прибутковість підприємств України: сучасний стан, динаміка та шляхи підвищення // БИ. 2018. №12(491). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pributkovist-pidpriemstv-ukrayini-suchasniy-standinamika-ta-shlyahipidvischennya>
2. Сучасний стан підприємництва в Україні. URL: https://studopedia.su/19_149043_suchasniy-standipriyemnitstva-v-ukrayini.html
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Партола А.С., Шляхи підвищення прибутковості підприємства // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. 2017. С. 679-684. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/16483/1/%D0%A8%D0%BB%D1%8F%D1%85%D0%B8%20%D0%BF_%D0%B4%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82_%20%D0%BF_%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf
5. Тюленєва Ю.В., Ренкас С.В, Фактори впливу на прибуток підприємств та напрями підвищення прибутковості // Підприємництво та інновації. -2017. - Вип. 3. - С. 102-107. URL: <http://ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/134>
6. Лойко В.В., Несенюк Є.С. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання // Міжнародний научний журнал. – 2015. - №7. – С. 68-71. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DO WNLOAD=1&Image_file_name=PDF/mnj_2015_7_19.pdf

Черевко А. І., здобувачка вищої освіти 2 курсу, група ФК-191

Науковий керівник – **Парубець О. М.**, д.е.н., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ І ОБСЯГУ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У ДОХОДАХ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Світовий і національний досвід доводить, що саме податки є основним джерелом доходів державного бюджету. Детальний аналіз структури і обсягу податкових надходжень у доходах державного бюджету України дає змогу оцінити ефективність фінансової політики держави та її складових, а також бюджетної та податкової систем. Податкові надходження відіграють важливу роль у фінансовому забезпеченні виконання функцій і завдань, покладених на органи державної влади. Якщо рівень податкових надходжень у країні знижується, це свідчить про недостатність фінансування особливо важливих сфер, а саме економічної, військової, соціальної тощо.

Існує багато визначень терміну «податок». У Податковому Кодексі України зазначено, що під податок це обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу [1]. На сайті Державної фіскальної служби України наведено таке визначення: «Податки — обов'язкові платежі, що стягуються державою з доходів або майна юридичних або фізичних осіб» [2]. Сайт Britannica дає дещо схоже визначення: «Податки — встановлені обов'язкові стягнення з окремих осіб або організацій державою. Податки стягуються практично в кожній країні світу, в першу чергу для збільшення доходів на забезпечення державних витрат, проте вони можуть використовуватися і для інших витрат» [3]. Якщо сказати загалом, то податки — це та ціна, яку платять державі юридичні особи для захисту їх бізнес інтересів, а фізичні особи для отримання спектру необхідних послуг та забезпечення соціального захисту.

Проаналізуємо структуру податкових надходжень державного бюджету України за період 2017-2019 рр. Дані аналізу наведено на рисунку 1. Як видно з наведених на рис. 1 даних податкові надходження у структурі доходів державного бюджету займають найбільшу питому вагу, а саме за підсумками 2019 р. — 83 %. Такі показники є загальносвітовими, адже за офіційними даними основна частина країн світу формує більше ніж 80% свого бюджету за рахунок податкових надходжень, що є логічним, адже податки та збори — це головні джерела доходів державного бюджету будь-якої країни [4]. До податкових надходжень державного бюджету надходить сума коштів від загальнодержавних податків і зборів. Згідно до Податкового Кодексу України [1] загальнодержавними є сім податків і зборів, а саме податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито.

Дослідження питої ваги податкових надходжень у доходах державного бюджету дає загальне уявлення і не відображає тенденцій формування бюджетоутворюючих податків і зборів. Для цього проведемо аналіз структури і обсягів в розрізі окремих груп податків і зборів, що надходять до державного бюджету і дають змогу глибше зрозуміти процеси, які відбуваються з податками в країні (див. табл. 1).

Дані наведені в таблиці 1 показують, що основна частина доходів державного бюджету формується за рахунок непрямих податків, при цьому питома вага прямих податків є незначною. Переважання в дохідній частині державного бюджету непрямих податків над прямими є негативною тенденцією, яка свідчить про проблеми, пов'язані зі зниженням показників прибутковості підприємств, доходів населення, а також існуванням практики виплати заробітної плати у конвертах.

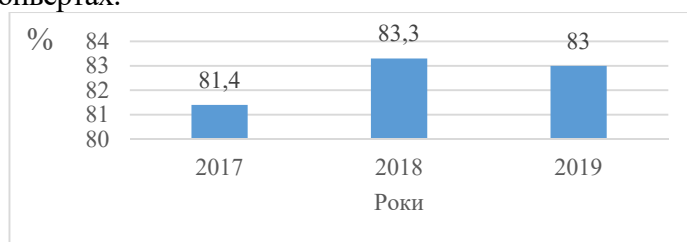

Рисунок 1 – Питома вага податкових надходжень в доходах державного бюджету України за 2017-2019рр.

Джерело: складено автором на основі [4].

Таблиця 1 – Обсяг і структура податкових надходжень державного бюджету України

Назва податку (збору)	Роки					
	2017		2018		2019	
	млн грн	у % до загального обсягу доходів	млн грн	у % до загального обсягу доходів	млн грн	у % до загального обсягу доходів
1	2	3	4	5	6	7
Податок на додану вартість	313 980,6	39,6	374 508,2	40,4	378 690,2	37,9
Податок та збір на доходи фізичних осіб	75 033,4	9,5	91 741,8	9,9	109 954,0	11,0
Акцизний податок	143 159,1	14,0	118 852,4	12,8	123 357,9	12,4
Ввізне, вивізне мито	24 541,8	3,1	27 076,6	2,9	30 086,0	3,0
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	48 661,1	6,1	45 265,7	4,9	46 746,9	4,7
Екологічний податок	1 720,8	0,2	2 779,6	0,3	3 854,4	0,4

Джерело : складено автором на основі [4].

Це вказує на те, що основний тягар оподаткування приходить на звичайних громадян, адже вони сплачують прямі податки із заробітної плати, майна і непрямі, які враховується в ціні товарів і послуг, які вони купують.

Для кращого розуміння ситуації з податковими надходженнями до бюджету в Україні необхідно провести порівняльний аналіз із розвиненими країнами Європейського Союзу (ЄС),

враховуючи євроінтеграційні наміри нашої держави. В багатьох країнах ЄС частка прямих податків в доходах державного бюджету вище ніж непрямих, при цьому майже всі розвинені країни Євросоюзу мають прогресивну ставку оподаткування доходів фізичних осіб [5].

Для підвищення рівня податкових надходжень у доходах державного бюджету і збільшення питомої ваги прямих податків необхідно легалізувати оподаткування доходів фізичних осіб, впровадити значні суми штрафів для роботодавців, які практикують виплату заробітної плати у конвертах; повністю перейти на електронну форму сплати податків і зборів, що зменшить рівень тіньового оподаткування; впровадити податкові стимули для малого і середнього бізнесу, особливо в умовах пандемії.

Список використаних джерел

1. Податковий Кодекс України. Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
3. Ноймарк, Фриц, Кокс, Мария С. и МакЛюр, Чарльз Э. «Налогообложение». *Британская энциклопедия*, 10 ноября 2020 г. URL: <https://www.britannica.com/topic/taxation>. Доступ 21 марта 2021 г.
4. Бюджет України – 2019. Статистичний збірник. Міністерство фінансів України. Київ. 2019. 298 с.
5. Офіційний сайт Євростату. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Кобзар К.М., Шара М.А., здобувачі вищої освіти 3 курсу, група ФК-181

Науковий керівник - **Штирхун Х.І.**, к.е.н., доцент

Національний університет “Чернігівська політехніка” (м. Чернігів, Україна)

ВИКОРИСТАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ БІТКОЇНУ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19

На початку двадцятих років ХХІ століття світову економіку спіткали неочікувані кризові процеси, спричинені пандемією COVID-19. З кожним днем економічна ситуація як в Україні, так і за кордоном невпинно погіршується, що головним чином пов'язано зі спадом економічної активності суб'єктів господарювання та падінням як сукупного споживчого попиту, так і попиту на нафту та сировину. Подібна ситуація в свою чергу спричиняє надлишок грошей в економіці та подальше їх знецінення.

У той час як національні економіки прямують до рецесійних процесів, ситуація на ринку криптовалют, зокрема однієї із наймолодших - біткоїну, з кожним днем покращується. Протягом 2020 року ціна на біткоїн досягла рекордних показників і за словами експертів у найближче десятиліття суттєвого падіння попиту прослідковуватися не буде. Такі явища в період глобального падіння економіки пов'язані із небажанням компаній та інвесторів втрачати власний капітал, тому вони активно вкладають наявні кошти у відносно стабільну на даному етапі криптовалюту.

Розгортання відповідних економічних тенденцій зумовлює актуальність аналізу впливу криптовалют, зокрема біткоїну, на економіку як України, так і світу загалом.

На сьогоднішній день сума коштів, які вкладені в біткоїн, складає понад 840 млрд дол. США. Фахівці прогнозують, що вартість біткоїна буде зростати, особливо через причину знецінення долара. В день народження біткоїну (03.01.2021 р.) було зафіксовано рекорд - курс криптовалюти підскочив до 34 тисяч доларів США [1]. На даний момент курс валюти коливається в межах 56-59 тисяч американських доларів (рис.1). Причиною такого різкого підвищення біткоїну стало оголошення компанії Tesla про інвестування 1,5 млрд. американських доларів в дану криптовалюту.